

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	5
Rövidítések	6

I. rész

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

1. A főbb egyházzenei rendeletek	7
(Az egyházi zene fő kellékei; az egyházi zene fajtái; a latin szöveg; a szóló-ének; az énekesek; az orgona; a hangszeres zene)	
2. A gregorián ének	10
(Rövid története; hangjegyzírása; háromféle stílusa; hangnemei; ritmusa; előadása)	
3. A gregorián ének orgonakísérete	15
4. A latin olvasás szabályai	17
5. Directorium (egyházi naptár)	18

II. rész

A SZENTMISE

1. Nagymise (<i>missa cantata</i>)	
Az énekes mise állandó és változó részei	
A színben mondott nagymise énekrendje	
Püspöki nagy mise	
Szenteltvízhintés (Asperges, Vidi aquam)	
Gregorián misék:	
a) Húsvéti mise	
b) De Angelis (Angyalok miséje)	
c) De Beata (Boldogasszony miséje)	
d) Euch. Kongresszusi mise	
I. Credo	
III. Credo	
Responsumok (Feleletek)	
Requiem	
Absolutio	
2. Kismise (<i>missa lecta</i>)	
Színben	
Gyászban	
Recitált mise (<i>missa recitata</i>)	
3. Áldoztatás	114

III. rész

AZ EGYHÁZI ÉV

1. <i>Proprium de Tempore</i> (Karácsonyi és húsvéti ünnepekör)	
Advent	
Karácsony	
Évvégi hálaadás	
Újév	

Vízkereszt	124
a) Vízszentelés	124
b) Házzsentelés	135
Vízkereszt utáni vasárnapok	136
Gyertyaszentelő Boldogasszony	136
Böjtelő vasárnapok	143
Hamvazószerda	143
Nagyböjt	146
Nagyhét:	
a) Virágvasárnap	146
b) Nagycsütörtök	173
c) Nagypéntek	183
d) Nagyszombat	208
e) Feltámadás	226
Húsvét	228
Búzaszentelő	236
Keresztjárónapok	247
Mennybemenetel (Áldozócsütörtök)	260
Pünkösd	261
Szentháromságvasárnapja	267
Ürnapja	267
Jézus Szívének ünnepe	277
Pünkösd utáni vasárnapok	277

2. *Proprium Sanctorum*

A Boldogságos Szűz és a szentek ünnepei	278
Búcsú és templomszentelési évforduló	280

IV. rész

EGYÉB NYILVÁNOS ISTENTISZTELETEK

1. Gyakrabban előforduló szertartások

Szentbeszéd	281
Szentségkitétel és szentségi áldás	281
Litániák	290
Időszaki Mária-antifónák	290
Májusi, júniusi és októberi ájtatosságok	296
Szentóra	297

2. Ritkábban előforduló szertartások

Szentlélek segítségül hívása (Veni Sancte)	298
Püspökfogadás	301
Bérmálás	305
Esküvő	307
Názmise	308
Orgonaszentelés	308
Harangszentelés	309
Termésbetakarítási hálaájtatosság	309
Ünnepélyes hálaadás (Te Deum)	310

FÜGGELÉK

Különféle énekek (Varii cantus)

1. <i>Oltáriszentségről</i>	317
(Sacris solemniis — Verbum supernum — Salutis humanae Sator — Aeterne Rex altissime — Pange lingua — Tantum ergo)	
2. <i>Énekek Jézusról</i>	325
(Jesu dulcis memoria — Christus vincit — O filii et filiae)	
3. <i>Énekek a Boldogságos Szűzről</i>	328
(Ave Maria — Ave Maris stella — O gloriosa — Salve Mater misericordiae — Stabat Mater)	
4. <i>Különfélék</i>	333
(Sacerdos et Pontifex — Ut queant laxis)	

<i>Liturgikus és zenei szótár</i>	335
<i>Énekek betűrendes jegyzéke</i>	339

MÁSODIK RÉSZ

A SZENTMISE

I. NAGYMISE (Missa cantata)

AZ ÉNEKES MISE ÁLLANDÓ ÉS VÁLTOZÓ RÉSZEI

Az énekes misében vagy nagymisében (amikor a pap is énekel) — akár színben, akár gyászban tartjuk, — pontosan meg van határozva, mit mikor kell énekelni, mit kell felelni a pap énekeire (intonációira), és mikor játszhat az orgona.

A miseénekek között vannak olyanok, amelyeknek szövege minden szentmisében ugyanaz; ezeket a mise *állandó részei*-nek (*ordinarium missae*-nek) nevezzük. Ide tartozik a *Kyrie*, *Glória*, *Credo*, *Sanctus*, *Benedictus*, *Agnus Dei*.

Glória és Credo nincs minden misében, hol az egyik, hol a másik, hol mindkettő elmarad.

Elmarad a Glória, valahányszor a miseruha színe fekete, viola, vagy hétköznapon zöld.

(Ha a pap nem az előírt misét mondja, hanem szabadon választ más misék között — amit a simplex napokon megtehet —, akkor nincs Glória, bár a miseruha színe fehér, vagy piros; az ilyen misét nevezzük privát votiv misének.)

Credo van: minden vasárnap, a I. classis ünnepeken (karácsony, húsvét és pünkösöd nyolcada alatt is), az Úr és a Boldogságos Szűz ünnepein, az apostolok és evangélisták főünnepein (amikor a haláluk napját ünnepeljük), az egyházdoktorok ünnepein és az énekes ünnepélyes votiv-misében. (Ezt fontos okból a püspök rendelheti el, vagy állandó jelleggel a directorium írhatja elő, mint pl. az elsőpénteki Jézus Szíve misét.)

Egyébként nincs Credo.

Az állandó énekeken kívül kötelezők még olyan énekek is, amelyeknek a szövege minden misében más és más; ezeket a mise *változó részei*-nek (*proprium missae*, vagy *partes variabiles*-nek) nevezzük. Ide tartozik az *introitus* (bevezető ének), a *graduale*-csoport a szentlecke után (*graduale*, *Alleluja*, *tractus*, *sequentia*), az *offertorium* (föjlajálás alatti ének) és a *communio* (áldozás utáni ének).

Szentlecke és evangélium között mindig van valamilyen ének:

a) Szentháromságvasárnapjától hetvenedvasárnapig *graduale* és *Alleluját*, b) hetvenedvasárnaptól húsvétvasárnapig *graduale* és *tractust*, c) húsvéti időben (tempore paschali, T. P.) két *allelujás* vers összetevéséből ún. nagy *Alleluját* énekelünk. — Húsvét hetében, pünkösöd hetében, Úrnapján, Hétfájdalmú Szűz ünnepén és Fájdalmas pénteken, halottak napján és a temetési misében még *sequencia* is előfordul. (Lásd mindegyiket a saját helyén.)

A SZÍNEN MONDOTT NAGYMISE ÉNEKRENDJE

Ennek a menete a következő:

Ha van *Asperges* vagy *Vidi aquam* (lásd 23. old.), akkor a szenteltvízhintés szertartásának befejeztével, az utolsó Amen felelet és rövid előjáték után a Kar éneklí az *introitust*.

Ha nincs szenteltvízhintés, akkor csendítésre megszólal az orgona és rövid előjáték után, amikor a pap már az oltárhoz vonul, a Kar éneklí az *introitust* (antifona, zsoltárszöveg, Gloria Patri, antifona ismétlése) és utána azonnal a *Kyrie*-t. Ennek befejeztével az orgona és a Kar elhallgat és várja a pap intonációját.

Amíg a Kar énekli az introitust és Kyriet, azalatt a pap elimádkozza a lépcsőimát és — amennyiben szerpapi segédlettel van a mise — megtömjénezi az oltárt, elmondja ő is az introitust, majd a Kyrie befejeztével intonálja a

Gloria in excelsis Deo-t.

Ennek elhangzása után a Kar folytatja: *Et in terra pax hominibus* és végig énekli a Glóriát. Utána orgona és Kar elhallgat.

Ekkor (vagy ha Glória elmaradna, akkor azonnal a Kyrie után) a pap intonál és a Kar felel:

V. Dóminus vobiscum.

Az Úr legyen veletek!

R. Et cum spiritu tuo.

És a te lelkeddel!

A pap énekli a collectát.

Pap: Orémus ...

K ö n y ö r ö g j ü n k ! . . .

Most az ünneppel, az alkalommal, vagy a szenttel kapcsolatban énekelve imádkozik a pap az egész közösségért, az Egyházért, és befejezi a szokásos záradékkal:

Per ómnia saecula saeculorum.

Mindörökkön örökké.

R. Amen.

R. Amen.

Nagyritkán van még egy megemlékezés (*commemoratio*); a pap ismét énekli: Orémus ... majd befejezi:

Per ómnia saecula saeculorum.

Mindörökkön örökké.

R. Amen.

Amen.

Ezután a pap (alszerpap) énekli a lectiót, a szentleckét.

Amikor a pap a lectiót befejezte (elhallgat), a Kar azonnal énekli a megfelelő *graduale* csoportot; utána Kar és orgona elhallgat és várja a pap intonációját az evangéliumhoz:

V. Dóminus vobiscum.

Az Úr legyen veletek!

R. Et cum spiritu tuo.

És a te lelkeddel!

V. Sequentia sancti Evangelii secundum Matt-
haeum (Lucam, Marcum, Joánem).

Részlet a szent evangéliumból Máté (Lukács, Márk, János) szerint.

R. Glória tibi, Dómine.

Dicsőség neked, Urunk!

Pap: In illo tempore ...

Abban az időben ...

(és most végig énekli az evangéliumi részletet).

Evangélium befejeztével a pap megcsókolja a könyvet, és — ha segédlettel van a mise —, megtömjénezi a papot. Ezalatt orgona és Kar csendben vár, míg a pap intonálja: *Credo in unum Deum*.

Erre a Kar folytatja: *Patrem omnipotentem* ... s végig énekli. Ezután orgona és Kar elhallgat.

Credo befejeztével (vagy ha a Credo elmaradna, akkor azonnal az evangélium után) a pap intonál és a Kar felel:

V. Dóminus vobiscum.

Az Úr legyen veletek!

R. Et cum spiritu tuo.

És a te lelkeddel!

Erre a pap énekli: Orémus (és halkán folytatja az offertóriumot).

Intonáció után az orgona megszólal, és rövid előjátékkal vezeti be a Kar *offertórium* énekét.

Az offertórium eléneklése után az ünnep tárgyának vagy hangulatának megfelelő latin ill. magyar éneket (vagy kart) is szabad még beiktatni, de az ne legyen olyan hosszú, hogy ezzel megvárakoztatnók a misézó papot. Ha az offertórium után nem énekelünk mást, és még időnk van a praefacióig, addig az orgona játszhat.

Amíg a Kar az offertóriumot és esetleg a betétet énekli, vagy amíg az orgona preludál, azalatt a pap elvégzi az ostya és bor felajánlását, megmossa a kezét — ha segédletes a mise, akkor megtömjénezi az ostyát, bort és az oltárt; őt magát és a híveket is megtömjénezi —, imádkozza az *Orate fratres*-t, majd csendben elmondja a secretát, és hangosan kezdi a *praefatio*-t (hálaadó ének).

Ezt megelőzőleg a karnagynak, orgonásnak, vagy egy megbízott énekesnek figyelnie kell a papot. Amikor imádságra kitárt kezét összeteszi, lapoz a könyvben és mindkét kezét oldalt leteszi az oltárra, ez a jele annak, hogy a pap már készen van. Erre tehát az orgona elhallgat, és a Kar felel a pap intonációira.

Ezeknek a responsumoknak mint magának a preafációnak is kétféle tónusa van: egy ünnepélyes (tonus solemnis) és egy egyszerű (tonus ferialis). Ha akár Glória, akár Credo volt a misében, akkor a tonus solemnis-t kell használni; ha nem volt sem Glória, sem Credo, akkor a tonus ferialis-t.

☩. Per omnia saecula saeculorum.

☩. Amen.

☩. Dominus vobiscum.

☩. Et cum spiritu tuo.

☩. Sursum corda.

☩. Habemus ad Dominum.

☩. Grátias agamus Domino Deo nostro.

☩. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est...

Mindörökkön örökké.

Amen.

Az Úr legyen veletek!

És a te lelkeddel!

Föl a szívekkel!

Fölemeljük az Úrhoz.

Adjunk hálat Urunknak, Istenünknek!

Méltó és igazságos.

Valóban méltó és igazságos...

A praefációnak eleje mindig ugyanaz; a középső része különböző ünnepek és időszakok szerint változik, de mindig e szavakkal fejeződik be: „*supplici confessione* (vagy *una voce*, vagy *sine fine*) *dicentes.*“

A pap ezután halkán mondja a Sanctus-t. (Hármat csendítenek.)

A praefacio után a Kar azonnal éneklí a *Sanctus*-t, amelynek befejeztével az orgona csendben játszhat az úrfelmutatás előtti csendítésig. (Bár az igen halk és lágy orgonajáték úrfelmutatás alatt nem tilos, de nálunk ez nem szokás; gyakorlatban is ehhez tartjuk magunkat!)

Amíg a Kar éneklí a Sanctus-t, az alatt a pap csendben elimádkozza az ún. kánonnak (minden misében ugyanaz) első részét: ima az Egyházért, megemlékezés az élökről, a szentekről, majd a pap kezét az ostya és bor fölé tartja, kereszt alakban megáldja (ekkor csendítenek egyet), és az utolsó vacsora történetének elmondása közben átváltoztatja a kenyeret Krisztus testévé és a bort Krisztus vérévé; elvégzi az úrfelmutatást (szentostyánál és a szent vérnél térdhajításra egyet-egyet, felmutatásra hármat csendítenek, összesen tehát kétszer ötöt).

Úrfelmutatás után a Kar azonnal éneklí a *Benedictus*-t. Újabb római rendelkezés értelmében a *Benedictus*-t a Sanctus *közvetlen folytatásaként* az úrfelmutatás előtt is szabad éneklíni. (A gregorián misék is így, egybefűzötten hozzák ezt a két misetételt.)

A *Benedictus* eléneklése (ill. az úrfelmutatás) után szabad egy az Oltáriszentségről szóló latin vagy magyar éneket (kart) beiktatni, de ügyeljünk arra, hogy ezzel ne várakoztassuk meg nagyon a miséző papot.

Ha a *Benedictus* után nem éneklünk mást és még van időnk a Pater noster-ig, az orgona csendben játszhat.

Amíg a Kar a *Benedictus*-t és esetleg a betétet éneklí, vagy amíg az orgona csendben preludál, az alatt a pap elimádkozza a kánonnak a második részét: megemlékezés az Üdvözítő szenvedéséről és dicsőségéről, visszaemlékezés az áldozat özösvetségi előképeire, megemlékezés a holtakról és a szentekről (itt említi meg a pap minden szentmisében Szent Ceciliát is, a szent zene pártfogóját). A kánont ünnepélyes ceremóniával zárja be a pap: a szentostyával 3 keresztet rajzol a kehely felett, és egy kissé felemeli (kis úrfelmutatás), majd hangosan elkezdí a *Pater noster* bevezető énekét.

Benedictus után a karnagynak, orgonásnak, vagy egy megbízott énekesnek megint figyelnie kell a papot; amikor az térdet hajt, a szentostyával a keresztet rajzolja, befödi a kelyhet és mindjárt utána megint térdet hajt, majd a kezét leteszi az oltárra úgy, mint praefacio előtt, ez jele annak, hogy ő már készen van.

Erre tehát az orgona elhallgat, a Kar felel a pap intonációira.

☩. Per omnia saecula saeculorum.

☩. Amen.

Orémus. ... Pater noster ...

☩. Et ne nos inducas in tentationem.

☩. Sed libera nos a malo.

Mindörökkön örökké.

Amen.

Miatyánk ...

És ne vígy minket a kísértésbe.

De szabadíts meg a gonosztól.

Most a pap halkán egy rövid imát mond, majd ketté töri a szentostyát. Ezalatt csend van, orgona és Kar hallgat, várja a pap intonációját:

℣. Per omnia saecula saeculorum.	Mindörökkön örökké.
℞. <u>Amen.</u>	Amen.
℣. Pax Dómini sit semper vobiscum.	Az Úr békéje legyen mindig veletek.
℞. <u>Et eum spíritu tuo.</u>	És a Te telkoddal.

Erre a Kar azonnal elkezd az *Agnus Dei*-t, amelynek befejeztével — ha van még idő — az orgona csendben preludálhat.

Amíg a Kar az *Agnus Dei*-t énekli, ezalatt a pap 3 rövid imádsággal előkészül a szentáldozásra, háromszor mondja: *Domine non sum dignus . . .* (háromszor csendítenek) és megáldozik a szentostyával és a szent vérrrel. — Ha vannak áldozók, őket is megáldoztatja.

Hosszabb áldoztatás alatt szabad az Oltáriszentségről szóló vagy az áldozáshoz illő latin vagy magyar éneket beiktatni, de megint úgy, hogy ez ne tartóztassa fel a szentmise további menetét.

A pap (és hívők) áldozása után a Kar azonnal énekli a *communio*-t. Utána a Kar és orgona elhallgat, és várja a pap intonációját.

Amíg a Kar a *communio*-t énekli, ezalatt a pap kiöblíti a kelyhet, és összerakja; Ő maga is elimádkozza a *communio* szövegét, majd intonál és a Kar felel:

℣. Dóminus vobiscum.
℞. Et eum spíritu tuo.

Orémus . . .

A pap most elénekli az ún. *postcommunio*-t és befejezi:

℣. Per ómnia saecula saeculorum.
℞. Amen.

Némely misében itt még egy oráció következik. Ezek után:

℣. Dóminus vobiscum.
℞. Et eum spíritu tuo.
℣. Ite missa est.
℞. Deo gratias.

Menjetelek, a mise befejeződött.
Istennek hála.

Ha a szentmisében nem volt Glória, akkor *Ite missa est* helyett a pap *Benedicamus Domino*-t énekel, amelyre ugyancsak *Deo gratias*-szal felelünk.

Deo gratias után az orgona ünnepélyesen játszik, amíg a pap áldást ad, elimádkozza az utolsó evangéliumot, és az oltártól elvonul.

Nagyon illő és ajánlatos, hogy utolsó evangélium alatt a kivonulásra az ünnep jelentőségéhez és gondolatköréhez mért magyar éneket énekeltesünk a néppel vagy a Karral.

Kimagasló, ünnepélyes esetekben itt van helye a pápai, a nemzeti vagy pedig az eucharisztikus himnusz megzendítésének is. Ezeket ne többszólamúlag, agyonfinomított dinamikával és agogikával adassuk elő, hanem az összes jelenlevő hívők uniszónójával, jól alátámasztó orgonakísérettel, ünnepélyesen, lendületes tempóban és természetes, bensőnkől fűtött, lelkes dinamikával énekeljük.

A PÜSPÖKI NAGYMISE

Ha püspök (vagy joghatósággal bíró és püspöki jelvények használatára jogosított szerzetes apát vagy prépost) tartja az énekes nagymisét, akkor a szentmise énekes rendjén néhány változás történik. Így:

Püspöki mise előtt soha nincs *Asperges* vagy *Vidi aquam*.

A püspök bevonulására énekeljük az *Ecce sacerdos magnus*-t, vagy a *Sacerdos et Pontifex*-et. (Lásd 302. és 304. old.)

A püspök öltözködése alatt, úgyszintén esetleges prédikációja előtt (amíg szószékre megy) az orgona csendben preludálhat, de sokkal jobb, ha megfelelő magyar éneket énekeltetünk.

A lépcsőima utáni oltártömjénezéstől egészen offertóriumig a püspök nem az oltárnál, hanem a trónusán (stallum) mondja a misét. Az asszisztencia ünnepélyesebb ténykedései miatt szentlecke és evangélium között nagyobb időköz szokott rendelkezésre állni a Kar és az orgonista részére.

A püspök Glória után nem Dominus vobiscum-ot, hanem *Pax vobis*-t (Béke veletek) intonál, amelyre a felelet ugyancsak *Et cum spiritu tuo*. — Ha a misében nincs Glória, akkor a püspök is Dominus vobiscum-ot intonál.

A mise végén, a Deo gratias után a Kar és orgona elhallgat, mert a püspök énekelve adja az áldást és a Kar ielet:

Ű. Sit nomen Dómini benedictum.

Legyen áldott az Úr neve.

Ű. Ex hoc nunc et usque in saeculum.

Mostantól mindörökké.

Ű. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

Segítségünk az Úr nevében.

Ű. Qui fecit caelum et terram.

Aki az eget és földet alkotta.

Ű. Benedicat vos omnipotens Deus, † Pater,
† et Filius, et Spiritus † Sanctus.

*Áldjon meg Benneteket a mindenható Isten, az Atya,
a Fiú, és a Szentlélek.*

Ű. Amen.

Amen.

(Lehet, hogy a püspök csendes misét mond, de ünnepélyes keretek között, pl. bérnálásakor, templomszenteléskor, jubileum alkalmával stb. Ilyenkor csendes misében is énekelve szokás adni az áldást. A karnagy tehát — vagy másvalaki a kórusról — figyeli, hogy mikor van *Ite missa est*. Ekkor az orgona elhallgat, s következik az áldás a fent leírt módon.)

Utolsó evangélium után, amíg a püspök öltözködik és imádkozik, az orgona csendben preludál, kivonulásra pedig ünnepélyesen játszik. De jobb, ha az utolsó evangélium után megfelelő magyar népéneket énekeltetünk, akár több versszakot is. (Pl. az ünnep hangulatának megfelelő éneket, vagy a Boldogságos Szűzről, vagy szentekről szólót.) De nagyon alkalmas volna ilyenkor a *Christus vincit* énekeltetése is. (Lásd 326. old.)

VASÁRNAPI SZENDELTVÍZHINTÉS (In dominicis ad aspersionem aquae benedictae)

Történeti háttér. A legrégebb időben a keresztények imádság és istentisztelet előtt vallásos mosakodást végeztek; hiszen az első keresztények áldozáskor a legméltóságosabb Oltáriszentséget kezükbe is vették. Csakhamar szokásba jött az, hogy ezt a mosdó vizet megszentelték, és — ha a fizikai mosdás különböző körülmények miatt talán el is maradt — evvel a szenteltvízzel magukat meghintették és így legalább jelképesen megtisztultak.

Vallásos jelentése: 1. gondoljunk hálásan vissza a keresztség kegyelmére; víz által születünk újjá és támadtunk új életre; 2. rázzuk le magunkról a hétköznapi porát, szennyét, gondolkozásmódját, amikor Isten házába jövünk és így megtisztulva részt akarunk venni Krisztus áldozatában; 3. kérjük Istent, tartsa távol a gonosz lélek fondorlatait és küldje hozzánk szent angyalát.

Szertartása

Az év minden vasárnapján — akkor is, ha ünnep esik rá, de kivéve virágvasárnapját — az énekes nagymisé megelőzi a szenteltvízhintés. Káptalani és szerzetesi templomokban ez a szenteltvízhintés az ún. konventmise előtt kötelező, plébániai templomokban nem parancs, de dicséretes szokás a plébániai nagymise előtt. (D. a. 4051 ad 1.) Egyházmegyei törvény azonban plébániai templomokban is kötelezően előírhatja mint pl. az Esztergomi Praeoraior.

A pap a szentmise színének megfelelő palástban vonul az oltárhoz.

Az orgona preludálhat, vagy a pap intonációját játssza elő, hogy a Kar a helyes hangmagaságban folytathassa az éneket.

Húsvéti időn kívül az *Asperges*-t, húsvéti időben (húsvétvasárnaptól pünkösdvásárnapig bezárólag) a *Vidi aquam*-ot kell énekelni. A pap intonációjához csatlakozólag folytatjuk az antifónát, utána énekeljük a szoltárverset és a Glória Patri-t, majd ismételjük az antifónát a szoltárversig. Ekkor a pap intonációját is a Kar éneklí. Ismétlésnél a szükséghez képest az antifónát recitálhatjuk.

I.

HÚSVÉTI IDŐN KÍVÜL

Hints meg engem Uram, izsóppal, hogy tiszta legyek, moss meg engem, hogy hónál fehérebb legyek. (Zsolt. 50, 3.) Könyörülj rajtam, Isten, nagy irgalmad szerint. Dicsőség az Atyának...

Pap: As - pér - ges me,* *Kar:* Dó - mi - ne, hys - só - po et mun -

Ant. 7.

dá - bor: ja - vá - bis - me, et sú - per ní - vem

de - al - bá - bor. *Ps. 50.* Mi - se - ré - re mé - i, Dé - us,*

se - cún - dum mág - nam mi - se - ri - cór - di - an tú - am.

Gló - ri - a Pá - tri, et Fi - li - o, et Spi - ri - tu - i Sán - cto.*

Síc - üt é - rat in prin - cí - pi - o, et nunc, et sém - per,

et in sae - cu - la sae - cu - lö - rum. A - men.

Ismétlendő az „Asperges“ a Ps.-ig. Vagy:

Aspérges me, Dómine, hyssópo, et mundábor:

lavábis me, et súper nívem dealbábor.

Az Asperges ezen hivatalos, gazdagabb dallamán kívül hozunk még egy egyszerűbbet és könnyebbet, ún. *ad libitum* éneket. Az előző helyett ez is énekelhető.

Pap: As - pér - ges me,* *Kar:* Dó - mine hys - só - po, et 'mun - dá - bor:

Ant. 7.

la - vá - bis me, et sú - per ní - vem de - al - bá - bor.

Ps.50. Mi - se - ré - re mé - i, Dé - us,* secúndum mágnam miseri - cór - di - am

tú - am: Gló - ri - a Pátri et Filio, et Spi - rí - tu - i Sán - cto.* Sic - ut

érat in princípío, et nunc et sém - per, et in saécula saecu - ló - rum. A - men.

Ismétlendő az „Asperges“ a Ps.-ig.

Szenvedés első vasárnapján (Feketevasárnap) a Glória Patri elmarad, a zsoltárvers után azonnal ismétljük az „Asperges“-t.

Az antifóna ismétlése után (ezt már recitálni is lehet, bár énekelve szebb) a Kar és az orgona elhallgat, és következnek a „versiculus“-ok az orációval.

- V. Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam. *Mutasd meg Uram nekünk irgalmasságodat. (H. i. Alleluja)*
 (T. P. Alleluja.)
 R. Et salutáre tuum da nobis. (T. P. Alleluja) *És szabadításodat add meg nekünk. (H. i. Alleluja)*
 V. Dómine exáudi oratiómem meam. *Uram, hallgasd meg könyörgésemet.*
 R. Et clamor meus ad te véniat. *És kiáltásom jusson eléd.*
 V. Dóminus vobiscum.
 R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Exáudi nos, Domine sancte, Pater omnipotens, aetérne Deus et mittere dignéris sanctum Angelum tuum de caelis; qui custódiat, főveat, próteget, visitet, atque deféndat omnes habitántes in hoc habitáculo. Per Christum Dóminum nostrum.

K ö n y ö r ö g j ü n k. Hallgass meg minket, szentséges Urunk, mindenható Atyánk, örök Isten, és küldd el kegyesen az égből szent angyalodat, ki őrizze, ápolja, oltalmazza, látogassa és védelmezze e háznak minden lakóját. A mi Urunk Krisztus által. Amen.

R. Amen.



Ezután kezdődik a mise.

II.

HÚSVÉTI IDŐBEN

(Tempore Paschali)

Láttam a vizet, amely a templom jobbjáról csörgedezett, alleluja: és mindazok, kikre hullott, üdvözültek, s mondani fogják, alleluja, alleluja, alleluja. (Zsolt. 117, 1.) Magasztaljátok az Urat, mert jó, mert irgalma örökkévaló. Dicsőség az Atyának...

Pap: *Ví - di* Kar: *á - quam * e - gre - di - én - tem*
 Ant. 8. 
de tém - plo, a lá - te - re dex - tro,


al - le - lú - ja: et óm - nes, ad quos per - vé - nit

á - qua i - sta, sál - vi fá - cti sunt,


et di - cent, al - le - lú - ja, al - le - lú - ja.

Ps. 117. Con - fi - té - mi - ni Dó - mi - no quó - ni - am bó - nus:*


quó - ni - am in saé - cu - lum mi - se - ri - cór - di - a é - jus.

Gló - ri - a Pá - tri, et Fí - li - o, et Spi - rí - tu - i Sán - cto.*

Sic - ut é - rat in prin - ci - pi - o, et nunc, et

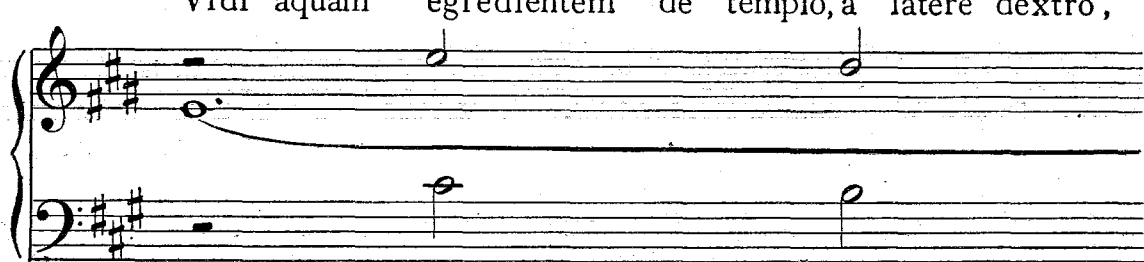


sém - per, et in sae - cu - la sae - cu - lo - rum. A-men.

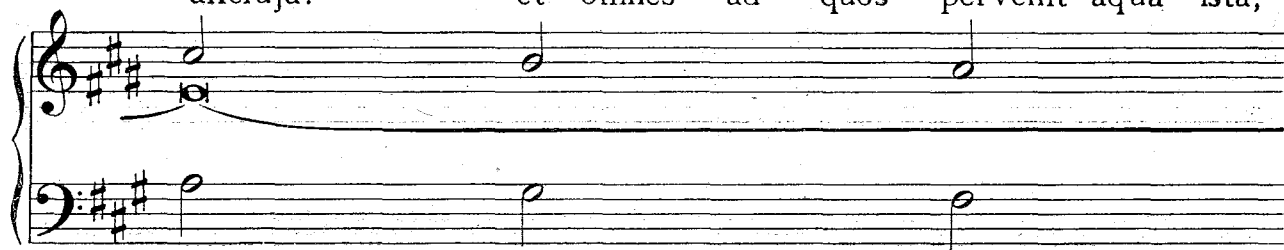


Ismétlendő a „Vidi aquam“ a Ps.-ig. Vagy:

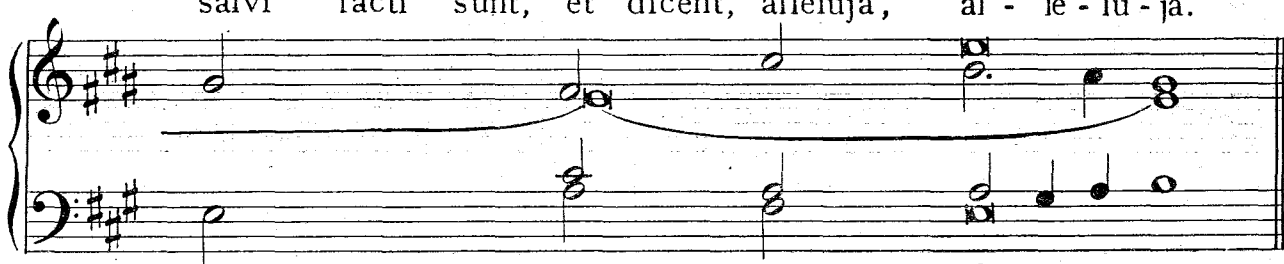
Vidi aquam egredientem de templo, a latere dextro,



allelúja: et omnes ad quos pervénit aqua ista,



sálvi facti sunt, et dicent, allelúja, al - le - lú - ja.



(Feleletek úgy mint az Asperges-nél, (l. a 27. old.-t) csakhogy az első Alleluját kap.)

A Vidi aquam ezen hivatalos dallamán kívül itt is hozunk egy könnyebb ad libitum dallamot, amelyet szintén használhatunk.

Pap: *Kar:*

Ví - di áquam* e - gre - di - én - tem de témplo, a lá - te - re

Ant.
8.

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is a vocal line with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). It contains the lyrics 'Ví - di áquam* e - gre - di - én - tem de témplo, a lá - te - re'. The lower staff is a piano accompaniment with a bass clef and the same key signature. It features a simple harmonic accompaniment with quarter and eighth notes.

déx - tro, al - le - lú - ja: et ómnes, ad quos per - vé - nit á - qua í - sta,

The second system continues the musical score with two staves. The upper staff is a vocal line with a treble clef and a key signature of one flat. It contains the lyrics 'déx - tro, al - le - lú - ja: et ómnes, ad quos per - vé - nit á - qua í - sta,'. The lower staff is a piano accompaniment with a bass clef and the same key signature, providing harmonic support with quarter and eighth notes.

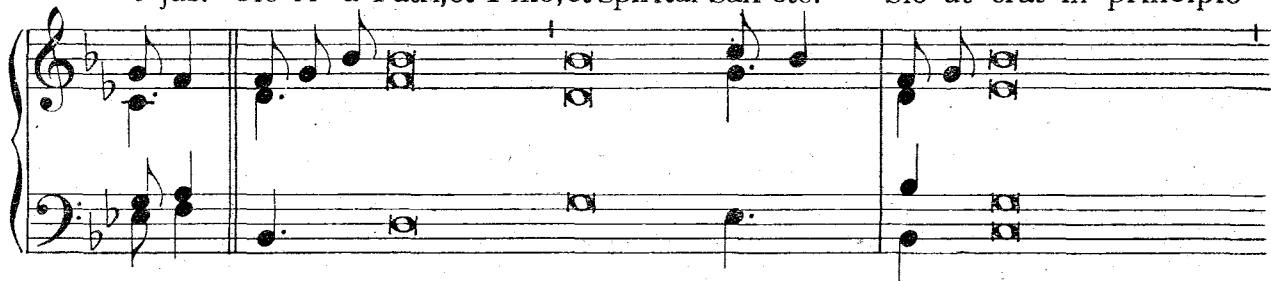
sál - vi fá - cti - sunt, et dí - cent: al - le - lú - ja, al - le - lú - ja.

The third system continues the musical score with two staves. The upper staff is a vocal line with a treble clef and a key signature of one flat. It contains the lyrics 'sál - vi fá - cti - sunt, et dí - cent: al - le - lú - ja, al - le - lú - ja.'. The lower staff is a piano accompaniment with a bass clef and the same key signature, providing harmonic support with quarter and eighth notes.

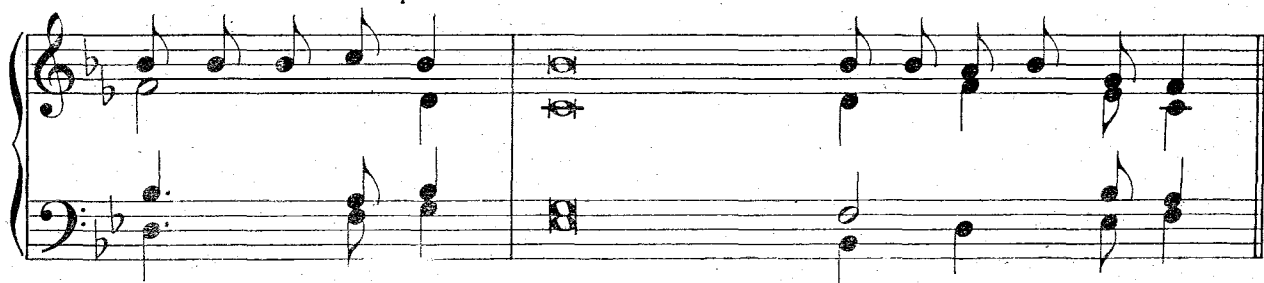
Ps. 117. Con - fi - té - mi - ni Dó - mi - no quóniam bó - nus: * quóniam in saéculum misericór - di - a

The fourth system continues the musical score with two staves. The upper staff is a vocal line with a treble clef and a key signature of one flat. It contains the lyrics 'Con - fi - té - mi - ni Dó - mi - no quóniam bó - nus: * quóniam in saéculum misericór - di - a'. The lower staff is a piano accompaniment with a bass clef and the same key signature, providing harmonic support with quarter and eighth notes.

é-jus. Gló-ri- a Pátri,et Fílio,et Spirítui Sán-cto. * Sic-ut érat in princípio



et nunc et sém-per, et in saécula sae-cu - ló - rum. A-men.



Ismétlendő a „Vidi aquam“ a Ps.-ig.

* * *

Némely helyen (pl. az esztergomi főegyházmegyében) szokás, hogy a plébániai misék és litániák után meghintik a híveket szenteltvízzel. Erre az alkalomra semmiféle ének nincs előírva, az orgona játszhat, vagy a hívek folytathatják a már megkezdett éneket, esetleg más alkalmi éneket is énekelthetünk az ünneppel kapcsolatban, vagy pedig külön erre az alkalomra írt népéneket is előadhatunk. (Sz. V. U. 270. Áldj meg minket Atyaisten; 273. Áldj meg minket teremtő nagy Úristen; 274. Áldjon meg minket szent Atyaúrsten.)

GREGORIÁN MISÉK

Hogy az énekes nagymise föntebb leírt (lásd 19. old.) ideális keretét és az előírásoknak mindenben megfelelő menetét megvalósíthassuk, és hogy az Anyaszentegyháznak ismételtelen kifejezett óhaját is teljesítsük — t. i. hogy a „gregorián éneket széles körben vissza kell állítani a liturgia szolgálatába“ (MP 3.) — alább közlünk a mise állandó részeiből 4 gregorián misét, a változó részekből pedig a karácsonyi, húsvéti és a pünkösdi mise változó részeit, valamint a Requiemet. — Megindulásra talán ez is elég, de az Egyház kívánságához képest még nagyon kevés. Ha valahol a gregorián éneklésben előbbre jutottak volna — mint ahogy hála Istennek már sok magyar templomban tovább is jutottak —, azok számára utalunk itt a Magyar Kórus gregorián füzeteire vagy méginkább a Graduale Romanumra ill. annak különböző praktikus kiadványaira (Liber Usualis, Liber Officii stb.).

A mise állandó énekeinek a Graduale Romanumban többféle dallama van. Ezek az énekek — a Credo kivételével — ciklusokba, sorozatokba szedve — (a Graduale ezeket is Missa-nak jelöli) —, római sorszámokkal megszámozva és különböző liturgiai rangfokokkal elnevezve szerepelnek a Gradualeban. A számozás és liturgiai rangjelzésen kívül van még egy másik latin nevük is,

a régi tropusnak (szövegtoldalékoknak) a kezdő szavai, amelyeket valaha a Kyriek hosszú melizmáihoz elég önkényesen hozzákötöttek és így énekeltek. Így pl. az I. misét *Lux et origo* (fény és kezdet)-nek nevezzük, a VIII. misét *De Angelis*-nak, a IX.-et *Cum jubilo*-nak vagy *De Beata*-nak. A Gradualeban 18 ilyen ciklusos misénk van, azonkívül 6 Credo és számos más, mise-ciklusba be nem sorolt tétel, ún. *ad libitum* (szabadon választható) dallam. Az összes tétélekből tetszés szerint szabadon válogathatunk és így állíthatjuk össze a mise állandó énekeit.

Könyvünkben a három fenti teljes misén kívül közreadjuk a különböző könnyű misetételekből összeválogatott, ún. kongresszusi misét is, amelyet 1938. május 29-én a budapesti eucharisztikus világkongresszus alkalmával tömegkórus énekelt a legátusi misén a Hősök terén. (Ezt a misét azóta is sok száz templomunkban énekeltek már.) Közlünk továbbá két Credót is (az I.-t és III.-at).

* * *

A gregorián misék éneklésére a Graduale a következő utasításokat adja :

Az első tételben összesen 3 Kyrie eleison-t, 3 Christe eleison-t, és újra 3 Kyrie eleison-t kell énekelni, és pedig — amint a kettős ütemvonalak is jelzik — váltakozó kórossal. Ezt a váltakozást a Bevezetésben leírt (l. 14. old.) és a saját körülményeinknek legjobban megfelelő módon oldjuk meg. Az utolsó Kyrieben előforduló csillag vagy esetleg kettőscsillag (asteriscus) szintén karváltozást jelent, a kettőscsillagtól pedig mindannyian együtt énekelnek.

A Glóriát szintén váltakozó karral énekelhetjük.

A Credót énekelhetjük akár váltakozó karral, akár váltakozás nélkül mindannyian végig egyfolytában, esetleg egy-két mondatot — *Et incarnatus est* — szolisztikusan vagy kis karral is előadhatunk. (Gyakorlati okok a váltakozó kart fogják ajánlani.)

A Sanctus-t mindannyian végigénekeljük.

A Benedictus-t rövidege miatt megismételhetjük, sőt akár háromszor is elénekelhetjük. De ilyenkor feltétlenül váltakozó karral a Hosanna-ig, és innen, vagy akár az egészet megismételve, mindannyian.

Az Agnus Dei-t ismét akár váltakozva (I. kar, II. kar, és valamennyien), akár együttesen énekelhetjük; utóbbi esetben mindenegyes alkalommal az Agnus Dei-t előénekesek intonálják.

„Ó, Te vezesd szellememet, ó ragadd ki ebből a nyomasztó mélységből, ragadd el művészetteddel, hogy félelem nélkül, tüzes lendülettel törekedjék felfelé, mert egyedül Te vagy, aki tudsz, egyedül Te vagy, aki ihletet adsz.”

(Beethoven)

„Hiszem és vallom az Úr Isten jóságát és félek hatalmától, de hiszem szeretetét is teremtményeivel szemben. Alakuljon bármiképp az életem, történéjk bármi az életemben, csak az Úr Isten akarata érvényesüljön, és akkor nekem mindig boldognak és megelégedettnek kell lennem.”

(Mozart)

HUSVÉTI MISE

I. Tempore paschali (Lux et origo)

1. 2. 3. Ký - ri - e * e - lé - i - son.

8.

4. 5. 6. Chri - ste e - lé - i - son.

7. 8. Ký - ri - e e - lé - i - son.

9. Ký - ri - e * e - lé - i - son.

2. és 8. Kýrie e - lé - i - son.

5. Christe e - lé - i - son.

A 2., 5. és 8. vers
éneklés helyett reci-
tálható. Így:

4. Gló - ri - a in ex - cél - sis Dé - ó.

2. Et in tér - ra pax ho - mí - ni - bus bónae volun - tá - tis.

3. Lau - dáu - mus te. 4. Be - ne - dí - ci - mus te. 5. A - do - rá - mus te.

6. Glo - ri - fi - cá - mus te. 7. Grá - ti - as á - gi - mus

tí - bi própter mágnam gló - ri - am tú - am.

8. Dó - mi - ne Dé - us Rex cae - lé - stis, Dé - us Pá - ter o -

mní - pot - ens. 9. Dómi - ne Fí - li u - ni - gé - ni - te Jé - su Chrí - ste. 10.

10. Dó - mi - ne Dé - us, A - gnus Dé - i, Fí - li - us Pá - tris. 11.

11. Qui tól - lis pec - cá - ta mún - di, mi - se - ré - re nó - bis. 12.

12. Qui tól - lis pec - cá - ta mún - di, súsci - pe de - pre - cá - ti - ó - nem

nó - stram. 13. Qui sé - des ad dex - te - ram Pá - tris

mi - se - ré - re nó - bis. 14. Quó - ni - am tu só - lus sán - ctus.

15. Tu só - lus Dó - mi - nus. 16. Tu só - lus Al - tís - si - mus

Jé - su Chrí - ste. 17. Cum Sáncto Spí - ri - tu, in gló - ri - a

Dé - i Pá - tris. 18. A - men.

Sánctus, * Sán - ctus, Sánctus Dómi - nus

4.

Dé-us Sá - ba - oth. Plé - ni sunt caé - li et tér - ra

Gló - ri - a tú - a. Ho - sán - na in ex - cé - lis.

Be - ne - dí - ctus qui vé - nit in nó - mi - ne Dó - mi - ni.

4.

Ho - sán - na in ex - cé - lis.

1.2.3. Agnus Dé - i * qui tól - lis peccá - ta mún - di:

4.

1.2. mi-se - ré - re nó - bis.
3. dó-na nó - - bis pá - - cem.

„Sohasem fogom elfelejteni azokat a benyomásokat, amelyeket a párisi Notre-Dame-ban kaptam, midőn egy-két gragorián melódiát hallgaltam; egyszerűek, az biztos, de mégis oly szépek! Ezek témául szolgáltak nekem több kompozíciómban. Semmi sem tudta volna jobban eleszteni bennem az inspiráció tüzeit.”

(Wagner Ri hárd)

„Ti tapsoltok műveim egyes részleteihez, mert azok semmiféle más muzsikára nem emlékeztetnek. Tudjátok, hogy éppen azokat az inspirációkat tapsoltátok meg, amelyeket a gragorián dallamokból merítettem.”

(Gounod)

ANGYALOK MISÉJE

VIII. Missa de Angelis

1.2.3. Ký-ri - e * e - lé- i- son.

5.

4.5.6. Chri- ste e - lé- i- son.

7.8. Ký- ri- e e - lé- i- son.

9. Ký- ri- e * **

e - lé- i- son.

A 2., 5. és 8.
vers
recitálható:

2. és 8. Kýrie e - lé- i- son.
5. Christe e - lé- i- son.

5. Glóri - a in ex-cél-sis Dé - ó. 2. Et in tér-ra pax homí - ni - bus

bónae volun - tá - tis. 3. Laudá - mus te. 4. Be - ne - dí - ci - mus te.

5. A - do - rá - mus te. 6. Glóri - fi - cá - mus te. 7. Gráti - as á - gi - mus tí - bi

própter mágnam glóri - am tú - am. 8. Dómi - ne Dé - us, Rex cae - lé - stis,

Dé - us Pá - ter o - mní - pot - ens. 9. Dómi - ne Fí - li u - ní - gé - ni - te

Jé - su Chrí - ste. 10. Dómi - ne Dé - us, Ágnus Dé - i,

Musical notation for the first system, including treble and bass staves with notes and rests.

Fí - li - us Pá - tris. 11. Qui tóllis peccá - ta mún - di,

Musical notation for the second system, including treble and bass staves with notes and rests.

mi - se - ré re nó - bis. 12. Qui tól - lis peccá - ta mún - di,

Musical notation for the third system, including treble and bass staves with notes and rests.

sús - ci - pe de - pre - ca - ti - ó - nem nó - stram.

Musical notation for the fourth system, including treble and bass staves with notes and rests.

13. Qui sé - des ad dexte - ram Pá - tris, mi - se - ré - re nó - bis.

Musical notation for the fifth system, including treble and bass staves with notes and rests.

14. Quó-ni - am tu só-lus sán- ctus. 15. Tu só-lus Dó - mi - nus.

16. Tu só-lus Al - tís - simus Jé - su Chrí - ste. 17. Cum Sáncto

Spi - ri - tu, in glóri-a De-i Pá - - tris. 18. A - men.

Sán ctus, Sán - ctus, Sán - ctus

6.

Dó - mi - nus Dé-us Sá - ba - oth.

Plé-ni sunt caé - li et tér - ra gló-ri - a

Musical notation for the first system, featuring a vocal line and piano accompaniment in G major, 7/8 time.

tú - a. Ho-sán - na in ex - cél - sis.

Musical notation for the second system, continuing the vocal line and piano accompaniment.

Be - ne - dí - ctus qui vé - nit

6.

Musical notation for the third system, including a measure number '6.' and the vocal line with piano accompaniment.

in nó-mi - ne Dó - mi - ni. Ho-sán - na

Musical notation for the fourth system, showing a repeat sign and the vocal line with piano accompaniment.

in ex - cél - sis.

Musical notation for the fifth system, concluding the vocal line and piano accompaniment.

1. A - gnus Dé - i, qui tól - lis peccá - ta mún - di:

6.

mi - se - ré - re nó - bis. 2. Agnus Dé - i,

qui tól - lis peccá - ta mún - di: mi - se - ré - re

nó - bis. 3. A - gnus Dé - i, qui tól - lis peccá - ta

mún - di: dó - na nó - bis pá - cem.

BOLDOGASSZONY MISÉJE

IX. Missa de Beata (Cum júbilo)

Ký - ri - e * e - lé - i-son.

1.

2. Ký - ri - e e - lé - i-son. 3. Ký - ri -

e e - lé - i-son. 4. Chri - ste e -

, lé - i-son. 5. Chri - ste e - lé - i-son.

6. Chri - ste

e - lé - i - son. 7. Ký - ri - e

e - lé - i - son. 8. Ký - ri - e

e -

lé - i - son.

9. Ký - ri - e

e - lé - i - son.

7. Gló - ri - a in ex - cél - sis Dé - o. 2. Et in

tér - ra pax ho - mí - ni - bus bó - nae vo - lun - tá - tis.

3. Lau - dá - mus te. 4. Be - ne - dí - ci - mus te. 5. Ad - o -

rá - mus te. 6. Glo - ri - fi - cá - mus te. 7. Grá - ti - as á - gi - mus

tí - bi pró - pter má - gnám gló - ri - am tú - am. 8. Dómi - ne

Dé - us, Rex cae - lé - stis, Dé - us Pá - ter o - mni - po - tens.

9. Dó - mi - ne Fí - li u - ni - gé - ni - te, Jé - su Chrí - ste.

10. Dó - mi - ne Dé - us, A - gnus Dé - i, Fí - li - us Pá - tris.

11. Qui tól - lis pec - cá - ta mún - di, mi - se - ré - re nó - bis.

12. Qui tól - lis pec - cá - ta mún - di, sús - ci - pe de - pre - ca - ti -

ó - nem nó - stram. 13. Qui sé - des ad dex - te - ram Pá - tris,

mi - se - ré - re nó - bis. 14. Quó - ni - am tu só - lus sán - ctus.

15. Tu só - lus Dó - mi - nus. 16. Tu só - lus Al - tís - si - mus

Jé - su Chrí - ste. 17. Cum Sán - cto Spí - ri - tu in gló - ri - a Dé - i

Pá - tris. 18. A - men.

5. Sán- ctus, Sán- ctus, Sán-

ctus Dó-mi - nus Dé - us Sá- ba- oth.

Plé - ni sunt caé - li et tér - ra gló - ri - a

tú - a. Ho - sán - na in ex - cél - sis.

5. Be - ne - dí - ctus qui vé - nit in nó - mi - ne

Dó - mi - ni. Ho -

sán - na in ex - cél - sis.

5. 1. Á - gnus Dé - i, * qui tól - lis

pec - cá - ta mún - di: mi - se - ré - re nó - bis.

2. Á-gnus Dé- i, *qui tól - lis pec-cá-ta mún-di: mi- se-

ré - re nó bis. 3. Á-gnus Dé- i, *qui tól - lis

pec-cá - ta mún- di: dó - na nó - bis pá - cem.

„És felhangzott a gregorián ének meleg és zsongó melódiáival. Valami szárnyaló, újjongó, diadalmas zengés, mely a lelket úgy borítja el, mint ezüst árja a békének és szeretetnek! Ez az ének valami végtelen magasságból hullámszik alá az életnek és a halhatatlanságnak, és a szívek tőle gyermekké válnak és mintha bölcsőjüket angyalok ringatnák..... mintha a napok és évek porát verné le róla minden hang, ami itt búsong és örül az apszis alatt. Mintha percről-percre megijjodni érezné lelkét és szabadulni a föld varázsa alól.”

(Erdős René)

EUCCHARISZTIKUS-KONGRESSZUSI MISE

1.2.3. Ký - ri - e * e - lé - i - son.

1.

4.5.6. Chrí - ste e - lé - i - son.

7.8. Ký - ri - e e - lé - i - son.

9. Ký - ri - e * e - lé - i - son.

2.és 8. Ký - ri - e e - léi - son.

5. Chrí - ste e - léi - son.

Recit.

1. Gló - ri - a in ex - cél - sis Dé - o. 2. Et in tér - ra

4.

pax ho - mí - ni - bus bó - nae vo - lun - tá - tis. 3. Lau - dá - mus te.

4. Be - ne - dí - ci - mus te. 5. Ad - o - rá - mus te. 6. Glo - ri - fi - cá - mus te.

7. Grá - ti - as á - gi - mus tí - bi própter mágnam gló - ri - am tú - am.

8. Dó - mi - ne Dé - us, Rex cae - lé - stis, Dé - us Pá - ter o - mní - po - tens.

9. Dó - mi - ne Fí - li u - ni - gé - ni - te Jé - su Chrí - ste.

Musical score for item 9, featuring a vocal line and piano accompaniment. The vocal line is written in a single staff with a treble clef, and the piano accompaniment is written in two staves (treble and bass clefs). The music is in a simple, homophonic style.

10. Dó - mi - ne Dé - us, A - gnus Dé - i, Fí - li - us Pá - tris.

Musical score for item 10, featuring a vocal line and piano accompaniment. The vocal line is written in a single staff with a treble clef, and the piano accompaniment is written in two staves (treble and bass clefs). The music is in a simple, homophonic style.

11. Qui tól - lis pec - cá - ta mún - di, mi - se - ré - re nó - bis.

Musical score for item 11, featuring a vocal line and piano accompaniment. The vocal line is written in a single staff with a treble clef, and the piano accompaniment is written in two staves (treble and bass clefs). The music is in a simple, homophonic style.

12. Qui tól - lis pec - cá - ta mún - di, sú - sci - pe de - pre - ca - ti - ó - nem nó - stram.

Musical score for item 12, featuring a vocal line and piano accompaniment. The vocal line is written in a single staff with a treble clef, and the piano accompaniment is written in two staves (treble and bass clefs). The music is in a simple, homophonic style.

13. Qui sé - des ad déx - te - ram Pá - tris, mi - se - ré - re nó - bis.

Musical score for item 13, featuring a vocal line and piano accompaniment. The vocal line is written in a single staff with a treble clef, and the piano accompaniment is written in two staves (treble and bass clefs). The music is in a simple, homophonic style.

14. Quó-ni - am tu só - lus sán-ctus. 15. Tu só - lus Dó-mi - nus.

16. Tu só-lus Al-tís-si-mus, Jé-su Chrí - ste. 17. Cum sáncto Spí-ri-tu,

in gló-ri-a Dé-i Pá - tris.. 18. A - men.

Sán - ctus,* Sán- ctus, Sánctus Dó-mi-nus Dé-us Sá - ba - oth.

8.

Plé-ni sunt caé-li et ter-ra gló-ri-a tu - a. Hosán-na in ex-cél-sis.

Be - ne - dí - ctus qui vé - nit in nó - mi - ne Dó - mi - ni.

5.

Ho - sán - na in ex - cél - sis.

1.-2. A-gnus Dé-i,* qui tól-lis pec-cá-ta múndi: mi-se-ré-re nó-bis.

6.

3. A-gnus Dé-i,* qui tól-lis pec-cá-ta múndi: dó-na nó-bis pá-cem.

I. CREDO

Cré-do in ú-num Dé-um, 2. Pá - trem omni - pot-én - tem,

4.

fa - ctó-rem caé-li et tér-rae, vi-si-bí-li - um ómni - um,

et in-vi-si-bí-li - um. 3. Et in ú-num Dóminum Jésum Chrístum,

Fí - li - um Dé - i u - ni - gé - ni - tum. 4. Et ex Pátre ná - tum

án - te ómni - a saécu - la. 5. Déum de Dé - o, lúmen de lú-mi-ne,

Dé - um vé - rum de Dé - o vé - ro. 6. Gé - ni - tum, non fác - tum,

con - substan - ti - á - lem Pá - tri: per quem óm - ni a fá - cta sunt. 7.

7. Qui pró - pter nos hó - mi - nes et pró - pter nó - stram sa - lú - tem

descén - dit de caé - lis, 8. Et in - car - ná - tus est de Spí - ri - tu Sáncto

ex Ma - rí - a Vir - gi - ne: Et hó - mo fá - ctus est. 9.

9. Cru-ci - fi-xus ét - i - am pro nó-bis: sub Pón-ti - o Pi - lá - to

pás - sus, et se - púl - tus est. 10. Et re-sur-ré - xit tér - ti - a dí - e

se - cún - dum Scri-ptú - ras. 11. Et a - scén - dit in caé - lum:

sé - det ad déx - te - ram Pátris. 12. Et í - te - rum ventú - rus est cum

gló - ri - a, ju - di - cá - re ví - vos et mór - tu - os:

cú-jus ré-gni non é - rit fi - nis. 13. Et in Spí-ri-tum Sánctum Dó-mi-

num et vi-vi-fi-cántem qui ex Pátre Fi-li-ó-que pro-cé - dit.

14. Qui cum Pátre et Fí-li-o símul ad-o-rá-tur, et conglo-ri-fi-cá-tur:

qui lo-cú tus est per Prophé - tas. 15. Et ú-nam, sánctam, cathó-licam

et a- postó-li-cam Ecclé- si- am. 16. Con- fí - te - or ú-num bap-tí-sma

in re-mis-si - ó - nem pec-ca - tó - rum. 17. Et ex-spé-cto

re-sur-re-cti - ó - nem mor-tu - ó - rum. 18. Et ví - tam ven-

tú - ri saé - cu - li. 19. A - - - - men.

„A gregorián ének..... ez a lapos és pőre dallam, mely égi és síri egyszerre: ez a szomorúságnak ünnepi szava és az örömk büszke kiáltása, az ember hitének himnuszai, amelyek a katedrálisokból buggyannak elő, mint el nem tömhető gejzirek a román pillérek tövében..... Lángeszű művészek szedték össze minden erejüket, hogy a szentelt szövegeket átírják, s műveik mégis gőgösek maradtak a gregorián ének alázatos pompájával és józan ragyogásával szemben A liturgikus ének, mely majdnem névtelenül termelődött a kolostorok mélyén, földönkívüli forrásból fakadt, nem szivárog át a bűn rétegein és híjjával van minden művészkedésnek. Ez a hús szolgaságából kiszabadult lélek felszökellése; a túlfeszített szeretetnek és tiszta örömknek kilobbanása; ez a beszédmódja, a nyelve is az Egyháznak, a zenei evangélium, amely a legműveltebbeknek és a legegyszerűbbeknek is hozzáférhető, mint maga az evangélium.”

(Huysmanns)